

Sygn. akt I CSK 13/19

POSTANOWIENIE

Dnia 17 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa P. S.A. w P.

przeciwko Miastu W.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt V ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta) tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację strony powodowej P. S.A. w P. od wyroku Sądu Okręgowego [...] w W. z dnia 27 września 2016 r., którym Sąd ten oddalił powództwo o zobowiązanie pozwanego miasta W. do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu na rzecz powódki prawa użytkowania wieczystego na okres dziewięćdziesięciu dziewięciu lat działki nr 5 z obrębu [...] – [...] o powierzchni 0,5699 ha położonej przy ul. R. [...] w W., nr księgi wieczystej [...] Sądu Rejonowego [...].

Strona powodowa w skardze kasacyjnej powołała obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c., a we wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazała przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne dotyczy kwestii, czy przysługujące powódce roszczenie na podstawie art. 207 u.g.n. ulegało 3-letniemu terminowi przedawnienia jako związane z jej działalnością gospodarczą. Skarżąca wskazała, że kolejną kwestią stanowiącą istotne zagadnienie prawne jest ustalenie początku biegu przedawnienia, a konkretnie rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy czy w świetle art. 120 § 1 k.c. oraz art. 123 § 1 ust. 1 k.c. fakt toczącego się przed organem administracji publicznej postępowania w przedmiocie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste na podstawie art. 207 u.g.n, przerywa bieg przedawnienia roszczenia, który biegnie na nowo po uzyskaniu od organu administracji publicznej negatywnego stanowiska organu, które nie jest decyzją administracyjną, stanowi wyłącznie oświadczenie woli organu administracji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek prawny, służący od prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego, polegającego na ujednoczeniu orzecznictwa sądów i rozwoju judykatury. Założenie to może być zrealizowane jedynie poprzez powołanie i uzasadnienie istnienia co najmniej jednej z przesłanek wskazanych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Nie jest rolą Sądu Najwyższego, nie będącego trzecią instancją sądową, korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa

w każdej sprawie, nawet gdyby w rzeczywistości miały one miejsce. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie przez skarżącego istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym.

Przedstawienie we wniosku przesłanki występowania istotnego zagadnienia prawnego obliguje skarżącego do sformułowania tego zagadnienia oraz przedstawienia odrębnej, pogłębionej analizy prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi do rozpoznania (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01 OSNC 2002, Nr 12, poz. 151, z dnia 23 listopada 2010 r., II CSK 344/10, niepubl.). Wymaga to przytoczenia argumentów wskazujących na rozbieżne oceny prawne, lub możliwość takich ocen w kontekście przepisów prawnych, w związku z którymi zagadnienie zostało sformułowane. Powinno ono odwoływać się w sposób generalny i abstrakcyjny do treści przepisu, który nie podlega jednoznacznej wykładni, natomiast nie może mieć charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia. Jednocześnie rzeczą skarżącego jest wykazanie, że rozstrzygnięcie zagadnienia jest konieczne dla rozpoznania sprawy oraz innych podobnych spraw.

Przedstawienie tej przesłanki nie odpowiada powyższym wymaganiom. Jeżeli chodzi o pierwsze wskazane zagadnienie, zauważyć należy, że problematyka pojęcia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej dotyczy przepisu art. 118 k.c., którego skarżąca nie wskazała we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ani w jego uzasadnieniu. Również sam sposób sformułowania zagadnienia nie pozwala na przyjęcie, że chodzi o istotne zagadnienie prawne w wyżej przedstawionym rozumieniu. Nie jest bowiem uniwersalnym zagadnieniem prawnym rozstrzygnięcie, czy w konkretnej sprawie, na podstawie określonego stanu faktycznego, dane roszczenie należy uznać za związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Niezależnie od powyższego,

wskazać należy, że kategoria roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w rozumieniu art. 118 k.c. nie jest zagadnieniem nowym i była już wielokrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wskazywano, że decydujące znaczenie ma to, czy roszczenie jest funkcjonalnie, choćby pośrednio związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, tzn., czy wynika z czynności podejmowanych w celu realizacji zadań związanych z przedmiotem prowadzonej działalności gospodarczej (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II CSK 417/07, z dnia 24 maja 2012 r., II CSK 544/11, i z dnia 19 listopada 2014 r., II CSK 195/14, - niepubl. oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2017 r., III CZP 69/16, OSNC 2017, nr 11, poz. 121). Podkreślono także, że roszczenia wynikające z czynności umożliwiających samo prowadzenie działalności gospodarczej (np. najem, dzierżawa pomieszczeń, zakup maszyn i urządzeń) także należy wiązać z prowadzeniem działalności gospodarczej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2017 r., III CZP 5/17, OSNC 2018, Nr 1, poz. 7). Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazała też potrzeby dodatkowego, ponad dokonane już w orzecznictwie, wyjaśnienia wykładni art. 118 k.c., oraz nie podała faktycznych rozbieżności w orzecznictwie dotyczącym tego przepisu. Nie świadczy o takich rozbieżnościach przywołane przez skarżącą orzeczenie Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 3 października 2008 r., I CSK 155/08, niepubl.), skoro i w nim - jak zresztą wskazuje sama skarżąca - wskazano także na roszczenia wiążące się z umowami, które służą pośrednio działalności gospodarczej.

Przedstawiony we wniosku wywód nie spełnia powyższych wymagań również w odniesieniu do kolejnego wskazanego przez skarżącą zagadnienia prawnego, dotyczącego wykładni art. 120 § 1 k.c. oraz art. 123 § 1 ust. 1 k.c. w kontekście roszczenia z art. 207 u.g.n. o oddanie nieruchomości w drodze umowy w użytkowanie wieczyste. Ponownie podkreślić należy, że skarżąca nie przedstawiła abstrakcyjnego wywodu prawnego dotyczącego sformułowanego we wniosku zagadnienia i ograniczyła się w zasadzie do polemiki z ocenami prawnymi wyrażonymi przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Tak w samej treści zagadnienia przedstawionego do

rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu, jak i w uzasadnieniu wniosku, skarżąca łączy dwie instytucje: rozpoczęcie biegu przedawnienia roszczenia (art. 120 § 1 k.c.) i przerwanie biegu przedawnienia (art. 123 § 1 ust. 1 k.c.), powołując się na te same argumenty tzn. kwestię znaczenia dla biegu przedawnienia roszczenia skierowania wniosku o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste oraz negatywnego ustosunkowania się przez właściciela nieruchomości do tego wniosku. Skarżąca przeoczyła także, że kwestia zastosowania reguł określonych w art. 120 w związku z art. 455 k.c. do ustalenia wymagalności i przedawnienia podobnego konstrukcyjnie roszczenia z art. 204 u.g.n. była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 12 października 2011 r. (II CSK 73/11, OSNC – ZD 2012, Nr 4, poz. 84) Sąd Najwyższy wskazał, że charakter więzi prawnej powstałej na skutek wypełnienia się stanu faktycznego opisanego w ustawie wskazuje, że wymagalność należy tu związać z nastaniem dnia, z upływem którego właściciel nieruchomości (dłużnik) powinien był spełnić świadczenie, do spełnienia którego został przez uprawnionego wezwany złożonym wnioskiem. Przepis art. 455 k.c. oznacza tę chwilę jako chwilę następującą niezwłocznie po wezwaniu dłużnika. Sąd Najwyższy podkreślił także, że nie było podstaw do przyjęcia, iż bieg terminu przedawnienia rozpoczął się z chwilą odmowy zawarcia przez pozwanego umowy. Przepisy art. 120 k.c. i art. 455 k.c. nie uzasadniają traktowania odmowy dłużnika spełnienia świadczenia jako zdarzenia stawiającego roszczenie o wykonanie zobowiązania w stan wymagalności. W wyroku z dnia 28 listopada 2014 r., I CSK 657/13 (OSNC-ZD 2016, Nr 1, poz. 13) Sąd Najwyższy analogicznie rozstrzygnął kwestię zastosowania reguł określonych w art. 120 w związku z art. 455 k.c. do innego podobnego w konstrukcji roszczenia z art. 208 ust. 1 u.g.n. Mając na uwadze powyższe wypowiedzi orzecznictwa, niedostatki argumentacji prawnej zawartej we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie pozwalają na przyjęcie, że przedstawione zagadnienie jest nowe, dotychczas w orzecznictwie nierozstrzygnięte i będzie miało znaczenie precedensowe przy rozstrzyganiu spraw podobnych

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności postępowania, której przyczyny Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy (art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c.).

jw